

საქართველო
საბჭოთავო

გაბრანტი

№ 26

-საღამური

ყოველ-კვირული ჟურნალი.

ლიცენზიანია ს. ბიხოვისა.

ს ა ზ მ ც ა გ ა დ

გ ა გ ი დ ა ჩ რ დ ი ლ ო ვ ო ღ ი უ ს ი

შეცდომის განმარტება. პრეჯლი გვერდის კარიკატურის შეცდომით აწვრია ქვემო წარწერა: პრიფ. კეჟი და ჩხილდი პოლერისი! ეს წარწერა უნდა ეწეროს მე-18 გვერდის სურათს.

წუგაპის ინტიმკვიუ.

ხოლერის ბაცილასთან.

არჩენით მივიღოდი ვერცთ წოდებულ „საღლიათის ბაზარში“, სადაც უოველ დღე და შირად ჟამს დგას საუცხოვო სტრენლოვანება დაშალ სანოვანება და ახალ ახალ სიბინძურეთა. ეს ადგილი ქალაქის შუაგულია და აღბათ ამოტომაყ ამბობენ: ჩვენი ქალაქის მამებს მყარლი გული აქეთო. ვინ იცის!

სუტბ, ბჰული-ბჰულით, პატარა, პაწაწკინტელა არსება, თვით კოლოზედაც უფრო მომცრო და შორილი, ჩამოსკუპება ჩემს, ცტვერით დათრთვილულ ცხვირის კენწეროზე. თუ არ განსაკუთრებულ ი უურადლება ჩემი ცხვირისაღმი, რომელიც ამ ხანად თავს ცრობთ ვაგლახათ გრძობს, იქნებ ვერც კი შეგმენინა ასეთი მცირე და სასურველი სტუმარი იმისი მწვერვალისა.

— თქვენ ვინა ბრძანდებით?

თავაზიანათ წვეკითხე სტუმარს, თუმცა ერთი თითის მოსმა და მისი გასრესა არავითარ სიძნელეთ არ მტყუნებოდა. სტუმართ მოუყვარებომა, გავილილი მაქვს, ქართულთა ერთადერთ ღირსებას შეადგენსო და ვერ გაუბედე იმისი უსუგდება.

— განა არ მიცნობთ?

— პირველათ გხედავთ, პართენ გოთუას მზესა ვეყრამ?

— ნუ თუ?

— განა თითონ არ იცით ყოფილხართ თუ არა იმ ავარაკზე, რომელსაც ეხლა ეწვიეთ?

— დიხაც, დიხაც! წინა ზაფხულებშიაც გეახელით, მაგრამ მაშინ თქვენ ამდენ უურადლებას არ აქტველით საკუთარ ცხვირს და იმითრამაც ვერ შეინიშნეთ.

— ყოველ შემთხვევაში, ბატონო ჩემო, მე თქვენ ვერ გიცნობთ.

— მაშ გთხოვთ მიცნობდეთ, — ხოლერის ბაცილა ვახლავართ.

ჩემს აღტაცებას თქვენც ადვილათ წარმოიდგინეთ და ამიტომ სიტყვას აღარ გავაგრძელებ ამის შესახებ. მივიკრად მხოლოდ ის, რომ ასეთი საშინაირი მტერი ადამიანთა, რომელსაც მოკლილი მხატვრები კბილებ დაღრქენილ ჩონჩხის სახით ხატავენ, სრულიად პატარას და საუცხოვო ლამაზ არსებას წარმოადგენდა.

— ძლიერ სასიამოვნოა თქვენი გაცნობა, ძვირფასი სტუმარი! მივესალმე მოავარაკეს ტუნწი მსაპინძლის სიტყვა ვაშლილობით.

— არა მეონია მიინც და მიინც სასიამკვნოთ

გქონდეთ ასეთი განსაცდელის სახლოვე, მაგრამ გარწმუნებთ, რომ თქვენ უზრუნველ-ყოფილი ხართ ჩვენი რისხვისაგან.

ჩამეცრა. ასეთი ვინზე, ასეთი უჩინარი გვიამი და ამოდენა გამბელობა, ესოდენი სიზვიად!

— რატომ იცინით?

— მეიცინება თქვენი ახირებული ტრაბახი. ნუ თუ თქვენი გგონიათ, ჩემი სტუმართ-მოყვარებობა შიშით არის ვამოწყვეული? შემიძლარი ბრძანდებითი გარწმუნებთ, რომ ჩემში თქვენ ველარაფერს მოპკულავთ, ველორადფერს დ ეს არა იმითომ რომ უძღოური ხართ, არამედ იმითომ, რომ მოგასწრეს უფრო გამოკლილმა და განათლებულმა ხოლერა ადამიანებმა. თქვენ ამ ქამად უდაბნოში იმყოფებით.

ბაცილა ერთმა გულკეთილი გამოდგა. ცხადთ ვატყობდი, რომ ძალით იქერდა თვალბზე მომდგარ კრემლებს და თავს თანაგრძნობის ნიშნით აკანტურებდა.

— თქვენ ის გვიბრძანეთ, ბატონო ბაცილავე, როდემდის აპირებთ აქეთ დარჩენას?

— როგორ თუ როდემდის? ამაჰს რაღა კითხვა უნდა... რასაკვირველია სამხედრო წესების მოხსნამდე!!!

— ძლიერ სასიამოვნოა, ძლიერ სასიამოვნოა რატომ ვეგრ მოკლე ვადით ინეაეთ შობრძანება?

ხოლორას ჩაქცინა, მაგრამ თავი შეიშავრა და განავარძო.

— დრო არა გვაქვს, ჩემო კეთილო მასპინძელო, დრო. მთელი განახლებული რუსეთი ჩვენსა და ქეშარიტ-რუსთა ანაბარა დარჩა ზუმრობა საქმეა ამოდენა ჭეყნის მოვლა?

— კიდევ ყარბი თანხმობით თუ მეუშაობთ, ქეშარიტ რუსეთთან.

— სულ ცოტა, უნნიშვნელო, ტაქტიკური განხვავებაა და ფრატკიულ განხეთქილებამდე სქმე არ მისულა.

— მაინც?

— საქმე იმაშია, რომ ისინი მხოლოდ ვაბარცვის მოშორები არიან, ჩვენ კი წინდა წყლის ტერორისტები ვართ! ისინი უფრო ანდელი ფუღლები-სათვის! ილწვიან, ვიდრე იდეისა და სამართლიანობისათვის. ჩვენი საქმე კი სულ სხვაა. ჩვენ სრულიადე არ გვიანტრენებს ქონებრივი მხარე ბრძოლისა, ჩვენი საქმე წინდა პრინციპია.

— აქ რა გგვბით შეუდგებთ მოღვაწეობას? ხომ იცით კავსისის დედა ქალაქი სულ სხვა პირობებშია, ვიდრე თქვენი პეტერბურგი, ან წლევანდელი რეზიდენცია, — როსტოკია.

— განაპირა მხარეებს ჩვენც ისე არ ვუყურებთ, როგორც ჩვენი მოკავშირენი. ისინი ძარკვით, მართალია, ყველას ძარკვავენ, მაგრამ განაპირა უბნებს უფრო ეტყობიან. ჩვენთვის ყველა ერთა

თია. ძლიერ სასიამოვნო იქნებოდა ჩემთვის თქვენი ძვირფასი რჩევა-დარიგება. მართალია უცხო არა ვარ აქა, მაგრამ მაინც მალო იცვლება დროება და ცხოვრების პირობები.

— ერთომ რა გნებავთ?

— რჩევა-დარიგება, მეტი არაფერი. საჭიროა ვიცოდეთ.

— აჰა! ძალიან კარგი, ძალიან კარგი! მე არ დავიშვრებ თქვენთვის ჩემს ცოდნასა და გამოცდილებას.

გულში, სამწუხაროთ, ყეთილი აზრი დამებნდა. თუ გავსწრინდებ ქვეყანა, სწორეთ ახლა მეთქი, ვიფიქრებ და დავიწყებ:

— თქვენ ლექსებსა სწერთ?

— რის ლექსებს?

— აი, ისეთ ლექსებს, როგორსაც ჩვენი სანაგვე პოეტები.

ხოლოვის ბაცილა, მეტის გავიყრებით, პირდაღებული შემომტყუროდა.

— პირველათ მემის სიტყვა „პოეტები“! ამდენი ხანია სულ სანაგვეებში ვიქვეჩები და ერთი იმით განი ნუ თუ არსად გადამეყარა?

— რასა ბრძანებთ! რომელ სანაგვეშია, ანუ რედაქციაშია უნდა ჩაიხედეთ, ყველგან მრავლის უმრავლესია, მაგრამ არ აჩვენ, მაღავენ.

— მე რე რა გნებავთ?

— ისა მნებავს, რომ იქნება მოგვისპო, ეგ ხალხი როგორმე, მის დაფიქრდით, ან ძეგლია?

— ძეგლი არ არის, მაგრამ... ერთი ეს მიბრძანეთ, რასა სკამენ?

— რასა სკამენ? რა ვიცი რასა სკამენ. მე მკამენ, მკითხველგებს სკამენ, ქალაღდს სკამენ.

— აჰა!.. რასა სკამენ?

— მეღანს! მეღანს! მეღანს!

— ძეგლია! მაგათი მოსპობა ძლიერ გავივირდებდა. სულ სხვა იქნებოდა, საზამთროს ქერქებს რო სკამდენ, ან სხვა რაიმე ასეთს.

— საზამთროს ქერქი ძვირია, თქვე დალოცვილო! მაშ დრამატურგებიდან დავიფიქრეთ!

— ეს რაღა ხაღნი?

— აი, დრამებს რომ სწერენ.

— კიდევ წერა და წერა! თქვენ ის მითხარით, თუ რით იკვებებიან.

— ქალღლით და მელნით!

— მაშ პოეტები ყოფიღან.

— არა, ესენი დრამატურგები არიან.

— საზამთროს ქერქებს არა სკამენ?

— არა.

— მაშ ძეგლია.

საშინლათ მეწყინა. კინღამ ავტირდი. ნუ თუ ასეთი მარჯვე და მოხერხებული შემთხვევა უსარგებლოთ დამეყარება მეთქი.

— რამ მოგაწყინათ? შემეკითხა სტუმარი.
— როგორ თუ რამ? ჩვენი გასაქირს თუ ვერაფერი უშველით, რიღას მაქნისია თქვენი სტუმრობა?

— განა სხვა არავინა გყავთ?

— როგორ არა, მაგრამ...

— მაგრამ რა, საჭიროა, მას სიბინძურესთან

ჰქონდეს რაიმე კავშირი.

— თუ კი საქმე სიბინძურესთან კავშირზეა, მაშ მიირთვი „ცნობილი პუბლიცისტი“ ბანიტ — ძე.

— რა მოსაზრებით?

— მას ხომ პართენ გოთუყასა და მის გახვთთან

აქვს კავშირი!

— შეიძლება, აი ეს შეიძლება!

— მართლ?

— ითქვა, ვთავღდა.

— მაშ გიორგი ამირაჯიბისაც ინებებთ, არა?

— საბუთი?

— განა არ იცით რა მქვიღრო კავშირი აქვს თავღ-აზნაურთა საკრებულოსთან? იქიღან „პოსობიგებს“ იღებს ვალის სახით თავისი გახვთისთავის.

— საზამთროს ქერქებს სკამს?

— საზამთროს ქერქებს არ ვიცი, მაგრამ ხეჩატუროვი და პეტრე გელიშვილი კინღამ შექაბა.

— სულ ერთია! შეიძლება!

— რა ხეჩატუროვისაც მიიღება ან?

ხოღრას საშინლათ ვააზნაღაღა. შევატყვე, რომ მეტის-მეტათ არ მოეწონა ეს საგანი.

— ეს ნამეტარია, ბანიტ ეშაყო! ვთხოვთ გან-მითავისუფლოთ ამ ძღვენისაგან.

— თქვენი ნებაა, ძალია ვის შეუძლია. მაშ ისვე ჩვენი ლექტორები და ლექტორები ინებეთ. ამათზე უკეთეს უღუღფას თქვენთვის ვერავინ შეამაღლებდა.

— რასა სკამენ?

— მხოლოდ უშინარსო სიტყვებსა ღვევენ.

— მაშ შეიძლება.

— ისე რაკველს არ ინებებთ?

— უ...უ...უ...ჰ!

— რა ამბავია?

— მეზხოზება.

— კოწია თუმანოვს?

— ვაიმე... მიშე...

ვეღარ მოასწრო სიტყვის დათავება, ისე უცრეოვ განუტევა ტანჯული სული საბრალო ბაციღამ ამ „ქართველი მოღღვის“ სხენებაზე. კაკალი გული დამწყვიტა იმისმა სიკვდიღმა.

საუკუნო იყოს სხენება შენი, ჩვენი ცხოვრების უღროო მსხვერპლო! ვინ იცის რამდენი კეთილი განზრახვა, რამდენი აუსრულებელი სურვილი ჩაიტანე თან ცხელსა და მტერიან სამარეში.

შურისძიება. (სახათი 4 მოქმედება)

ქეთ. მუყერბეგი რ.ა.

მეგარე მოვა დრო და მადლიერი ქალაქის გამოვა ჩამოსახებთ შენს ვაკეებულ სამარს: „ჩვენ გავიმარჯვით, ნეტარ იყოს ხსენება შენო!“

ეშმაკი.

თმა ხუტუკო, მშვენიერო, პატარავ, ჩემო ძვირო, ჩემო კარო, ღამაზო, გრძნობის წყაროვ, ნაკადლო ანკარო, გახაფხულის იავ, ჭურთვავ და ნახო! თავი მძიმეთ დავიხრია, მღუმიარებ, კდება გმოსავს, მწარედ მოგიწყენია... აწყოზე დარდს ესენ, ნულა მწუხარებ: მომავალი ბრწყინვალე ხომ შენია! მერცხალით კრება აღურტუო-აღმერდება, მწვანედ შორეთულ ტურვო არე მარეში და სიკოცხლევ კვალადვე აძგერდება მრავალ ტანჯულ შენს სამშობლო მხარეში. მაშ, შორს ფიქრი! სევდა, გულის მქენჯნავი, ნუ მღუღარებ ნულა მოგიწყენია, აწყოზე დარდს აწ თავი: დანებეთ მომავალი ბრწყინვალე ხომ შენია!.. გამიღიმე, ამიყვავ იმედი, გამიმრავლე სამიისო ვარდები, და გამიძებ წინ ამაყად, ვით გელი, განმტკარებ გულში მწვავე დარდები. თუმც იმედი ჩემს გულში კვლავ

ნაბერწყლობს,

მხოლოდ მტანჯავს შენ რომ მოგიწყენია, მართალია, აწყო ჩვენ არა გვწყალობს, მაგრამ, გრწამდეს: მომავალი ჩვენია! მშვენიერო! ნუ თუ შენი ტრფიალი გულ დაწვევითი უნდა იღვეს შენს წინა? ვერ ამნევ, რომ სვედის მწარე ფალი შენმა უღებამ იმის გულსაც შესძინა? მაშ, მოვსპოთ ეგ საბინდ-ბუნდო აზრები!.. ცა ვარიტრავს უკვე დაუმშვენია, ჩვენც შევსძახოთ აწყოყა: „რად არ ჩაჭკრები?! გზა! გზა!.. გესმის? მომავალი ჩვენია!“

ნ. ზომლითელი.

თარისი და მოსტოვაშის..

იღმოსავლეთის მოტავებადან (თარგმანი)

მომაკვდავი მზის უკანასკნელი სხივი მიღამის ეთხოვებინ იქ, სადაც მზე გორავ იქით გადამალულია, ცა საღამოს ეღვარებას შეუღებავს. პაერი სულ შეხუთულია, მიწის სურნელებით გაყდენთილა. საგაზაფხულო ნიავი სისინებს. ირგვლივ დუმილია. ყრუ დუმილში ბუნება თვალს აღწევნებს სინათლისა და სინენლის ოქსა, სადაც გამარჯვება მო-

მავალ ღამეს უნდა დარჩეს. მხოლოდ ბუნებრივად ვარდის სამარადისო ტრფილი, უმღერის მის უკანასკნელს სიმღერას, აღსავსეს აუსრულებელ ფიქრებთ, დაუკმაყოფილებელ სურვილებთა.

— მშვილობით დილაამდე, სანამ კვლავ არ გამობრწყინდება დღის მნათობი..

ყვავილთა დამთარობელი სურნელოვნება იგრძნობება. საშხურთის საღამოა. ვახაფხულია. სული აღსავსეა იღუმელი მისწრაფებებით, დაუღვარაბით, მარად მღელღავითი. დღეავე მთელი არსება. რაღაც გაკლია... გრძნობ. წარმოდგენა ჰქნის გაურკვეველ სახებებს—გონების წარმტაცთა და საუცხოოვებს. გული მგრძნობიარეა, მას ესმის წარმტაცი სიმღერა ახალ ცხოვრებაზე, რომელიც დადგება უზღიავ ძალთა ნებით...

— „მარა, ბრავო, სედიანი ხმები შენი თარისა, სულს მიხუთავენ, ხოლო ვახაფხული მშვენიერია. რაღაზე მოთქვამს ეგ შენი თარი?“

— გესმის, ჰუტუკო. მე შენ გიმღერ სიყვარულის შესახებ, რომელიც მარად ხუთმეტი წლისაა, არ ეი ბერდება. ისმინე.

— ყველაფერი ის, რაც ღმერთმა შეჭქნა, მშვენიერია, სიყვარული კი უმშვენიერესი.

— იყო ვინმე მექანდაცე, სახელად ფარხადი. სატრფომ ჰკითხა მას:

„რათ არ აეთებ შენს სახეს? მე მას ისე შევიცვარებდი, ვით თვითონ შენ.“

„შენ მხოლოდ მე უნდა გიყვარდე.“

„როგორ, ქანდაკში გაცვლი გგონია?“

„იდახ, ვერ განდობ მე იმ საშოსსა, შენ რომ ატარებ, ყვავილს, რომელიც ხელში გიჭირავს, დე. დამიწასა, სად იარები, წყალსა, რომელსაც სევამ, პაერს, რომელსაც სუნთქავ, ღმერთს და მსოფლიოს ვერ ვანდობ შენს თავს, ჩემსა სიყვარულს.“

— ყველაფერი ის, რაც ღმერთმა შეჭქნა, მშვენიერია, სიყვარული კი უმშვენიერესი.

— ეგზობრა უთხრა: ერთხელ ბაქონსა:

„მეფე მეფეთა დამწუხრებულა. ნუ თუ ასე ღრმა იმისი ტანჯავ?“

„იდახ, მე ვატარებ გულით მძიმე ტვირთსა, სიყვარულს, რომლის პასუხი არსით მესმის.“

— ყველაფერი ის, რაც ღმერთმა შეჭქნა მშვენიერია, სიყვარული კი უმშვენიერესი.

— მეგულმა ქუჩაში ძალღს აყოცა. რასა შერები, სულელიო?“

— ეს საყვარელი არსება ხუირად იარება მშვენიერ ლილას კარებს ახლო.

— ყველაფერი ის, რაც ღმერთმა შეჭქნა, მშვენიერია, სიყვარული კი უმშვენიერესი.

— ის წმიდა მქადაგებელი იყო, მაგრამ საზოზღრებმა უთხრეს მას:

ქართული

წყვილი ქვეყნის მკვირვართა (სტილილი)

„შენ ხალ სარწმუნოებაზე გვეუბნები, ხოლო თითონ შევ თვალბინი პერი გიყვარს და ტირი.“

„ჩემი სარწმუნოება, კრემლთა სარწმუნოებაა და სარწმუნოება სიყვარულისა.“

„ყველაფერი ის, რაც ღმერთმა შეჰქმნა, მშვენიერია, სიყვარული კი უმშვენიერესი.“

„პრეტენ ხალიფს უთხრეს—შენმა ასულმა თავი მოიწამლაო, ოდეს გაიგო სიკვდილი ჯახანგირისა, ყველაზე უფრო ღამამ ვიყვარის.“

„და კიდევ უთხრეს:“

„ერთადერთი შვილი შენი არ ცოცხლობს, რადგან გიულუზი სულ სხვის მიჰყვება.“

„სულღონი!—სიქვა ხალიფმა. ხოლო ღამით კი უთხრა დედაბერს, მასთან მოსულსა ზეინაბს ესა.“

„უთხრა ზობიდას, ცველები სიყვარულისგან, ცხოვრებას და ქვეყნის ქონებათ მე მივსცემდი იმ ბედნიერებისათვის, რომ იგი ჩემი იყოს, ეგემის, დედაბერო, ოქროში ჩაგვამ, თუ მას გარდასცემ ჩემსა სიტყვებსა.“

„ყველაფერი ის, რაც ღმერთმა შეჰქმნა, მშვენიერია, სიყვარული კი—უმშვენიერესი.“

„კაბუჯო, შენსა წლოვანებაში თავსა ქადარა აღარ ამშვენებს, და საოო ტანი, სწორია ისე, ვითა ქადარ. მამა დაჰკარგე? ან იქნებ დედა? მმა? იქნებ და?“

„მაგრამ გამოუთქმელად დასკვიდნიებულ თვალების გამომეტყველება ამტკიცებს, რომ შეყვარებული ხარ.“

„ყველაფერი ის, რაც ღმერთმა შეჰქმნა, მშვენიერია, სიყვარული კი უმშვენიერესი.“

„ის ქალიშვილი, შენ რომ უძღვრდი მშვენიერ ლექსებს, გარდაიკვალა, ჩვენო პოეტო.“

„დაენტრი იმათ, ვინც სასაფლაოზეა.“

„ყველაფერი ის, რაც ღმერთმა შეჰქმნა, მშვენიერია, სიყვარული კი უმშვენიერესი.“

„შენ ფრიად მხიარული ხარ, ტუსალო, ხოლო საპრობილო ხომ იგივე საფლაოია“

„დაი, მაგრამ ჩემი საფლაოს ფანჯრიდან მე ვხედავ მეცხოვნის ქალს. იგი თავს მიქნებს, ვითა ქურციკი. თვალნი ბრწყინავენ, ტუჩნი ჩარბულბენ სიყვარულზედა..“

„ო, კაბუჯო, სულის გიჟურ ლტოლივლებაზე, გულის შეუზღუდველ მისწრაფებაზე, ფერპრთალ მოყვებაზე, ჩამქნარ თვლების ჩამქრალ სხივებზე, მასწრაოდ სხეულის წვალებაზედა, მოხუცებულის სევდა და ფიქრზე, და სიყვარულის მწვავე, უხილავ კრემლეზე.“

მოთქვამს ეგ ჩემი ქანრიო

აქ სქლად გახრდილა ვეკალო გუნეს ტბის სიყვარული, უნის არან, ვით სიყვადი, და უფერუდნი. მათ იშვითად კათობინ მზის ოქროს სხივნი, დრუბელს და ნისლეში დაიარსენი, გადაკარგდნი.

ფერადეს თხოვეს ჩემს სვედით ვეკადნი მზესა, უთველ მისს სხივსა ნისლე არანოს და უნდით აქროსს. ირგველივ ვეკადნი თვით სიკვდილზე უფრო ჰგნებანს, მხოლოდ ის ერთი, სულ ქვეითა წითლად ზრიალდოს.

მზის სხივები მს აროდეს არ მოხდენა, მაგრამ ვეკად ის შედილაო, თითქმის რისხვითა... თქ, თვის ფერადი მს მზით სულად არ მივლდა, არამედ მიწით, სოფაეთთ კაც სასხდითა.

იასამანი.

დამკვირვებნი.

(შეგონების საგნებთან.)

ბათუჯი. ხმები დადის, ვითომც, ქალაქის თვითმართველობა ხოლერის ჯგროვან შესხვედრად არ ემზადდოდეს, ტყვილია დანამდვილებით გაევიგეთ, რომ ხოლერას სასეირნოთ უფასოთ დათმობა აღეუქსანდროვის ბალი, სადაც „ნურიაველის“ ტბაში მოზინადრე ბაყანრი უფასო განუწყვიტდელ ორკესტრით დაატკობდენ მის ყურთა სმენას

აქადანვე. მეცხრამეტე საუკუნეში დაწვებული ქართული ეკლესია, როგორც იქნა მოთავდა. აკლია მხოლოდ ჯგროვრობით სულ რაღაც სამრეკლო, გალავანის მოსრულება, მხატვრობა, გარეთ შეღება და ნახევარს ზეით წაშენება.

იქიდანვე. გაზეთ „ბატუმსკია იზვსტაის“ რედაქტორი ჯარიმის გადაუხდელიობისათვის, ერთი თვის ოთხკუთხეს შუა უქნად ვაზიერების შემდეგ კვლავ დატბურუნდა თავის გაზეთს.

იქიდანვე. ბათუმის საურთიერთო ნდობის საზოგადოების დირექტორის დაკლილ ადგოლზე დავეტყენ ბ.ბ. ანდრია დევანოზოვი და ნიკო ჯაყელი. ბ. დევანოზოვს სეკულანტათ აურჩევია ბ. ს. მდივანი, მხოლოდ ბ. ჯაყელს—ვერ ვავიგეთ ვინ. დეული მოხდება 27 ივნისს, ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში ურთი ერთთათვის თავპირში კენჭების დაშენით.

ს ა ლ ა ე ბ ო .

I

გაუმარჯოს ხოლმეს! მობრძანდი შენი ჭირიმი, ისე დაგიწვევით, რომ უვეფსი აღარ შეიძლება. მოდი, ჯან, მოდი. დაგვიწვეო შენს სამშობლო პრისა...—მობრძანდი შენი სულსა... „სამალოდ ფრიად არს“, მველულენს კი მკლავი დაუღალა... ხალხი კო, შევი ხალხი ისევ ცოცხალა... შენც სომეხი შევი ხალხი გიყვარს, ჩემო ხალხებო! მოდი მიგვიღე, შეგვიყვარე შენს კალთებს ქვეშ—მოგავსებენ—გვეყვარდნენი ტანჯვა ვებან—გვეყო გაიკებულა, გაჯივრებულა სულის კბილით ჩაფრება. გვეყო ჩვენი შევივების შინაშლით სულის დაფრის ცქერა. გვეყო სიმშოლი, სიყვანი, ტყვეპა, და ვაი, ვაი! მოდი ხოლმე, მოიღე შენი მტრული ცელი, მოჩრჩი და მოგვარჩინე. დარწმუნდი ხოლმეაჯან, რომ ვერ შეგვაშინებ, მაგრამ ერთხელ სიცილილი სჯობია მირავალგნის დანანებასა“.

მოდი ჩვენი ერთადერთი იმედი, ნუგვეყო და სხვა რაფული. მოდი მაგრამ ფრთხილად ავიყი... კისერი არსად წაიტუნა. ხიმ იცი, მომარჯვის მომარჯე არ დაილუვა; მჯობნის მჯობნი არ გამოაუტებან. ჩვენც გვეყვანან ჩემო კარგო, ისეთი დელიანდები, ისეთი დევამირები, რომ უღებთანაც კიდილი ხელს არ მოგკეტს, არ გირჩეოდ ჩვენი ტბილი ხოლმეა, იმერტყვის დებიტორა „მარხუტი“, არ გირჩევთ, რადგან ზედ „ქოხორაზე“ დაგებებან გიორგი მუჯოგეთ უბუცესი, (ძველათ ამილახვარი) დაგებებან თავის ვებს ფეხა ხროვა—ჯგოვით დაგებდებან და ვი შენი ბრალა, არ იფიქრო დეისელები და ჩრდილულები შენ დაგანებოს, ეს იმითი მსხვერპლია, მისი ხეარაგია. ხელი აიღე, თარემ გიორგის რომ მიერიოთ, კალთა წაეშეგებებან და ვაი შენი ძელების ტახაუბუნი, ვაი შენი „დახვანული“ კბილების ბრალა. ერთიდე ბიძა, ერთიდე—ერთიდე ჩემო ღამაშო, მვედლებსაც—თუ ვინმე სუქან ვანგებია სასიკვდილო, ისინი კარგად მოიჩვენებენ, მაგრამ ჯერ უტყვი, ღრამა ფული აქეთ სახელითა დღისისთა მოსახლათ. ერთიდე ბიძა ქუთაისი, რა უნდა დააკლო შენ მას შენი ცელით, როცა მისთვის ვერაფერი დაუკლია 80 წლის განვაღობაში დავით ნიკარაძეს თავის რბალით. არ შეიარა ვითარაში—ტყვილი ხარჯია—იქ ისეთი ყოხილი რკინის მუშებია, ისე ჩაშავებული ყველა, რომ შენ თვითონ შეგვეშინება. რის მაქნისი ხარ სამტრედიასაში—რა შემოსავალი გვენება იქ, სადაც ჯგოსი ლოცვა-კრთობებით ნიკარაძე ამქმნა—მაშინ—იქ შენ რალა საჭირო ხარ, თუ მაინდაშინე ხონისაკენ წახვიდე, იცანე შარაშისის „პროპუსკი“ წაწინდლავნე, მაგრამ ვერც იქ გახლები რაშენს, ილია ბახუაძე ლტქვის შარდრეკნს შეგიშხაუნებს და ერთხან მოგპობს.

ხინიდან კუდ-ამოდუნებულს საქრტილიაში „დღილვატსკი“ მოეფი დაგებდებან ფოთრიდან—ჩრდილ გულით მიგპატირებენ—მაგრამ ჩემო იმედი, ფრთხილად იყავი, ნიკოლას მემ არ გიბიძანოს, მისებური კანტი არ ამოკრას—არ გირჩევი რაფეთ თუ ის ფოთში იქნა, თუ პეტერბურგშია და გუერსეს დაწინაიჩნე უმუსაიფება, მაშინ ნუ გეშინია, გასწი პირადიკი, ნიკოს მაგიერ იოანა დაგინებებან. მართლაც გაუმარჯდება შენი სტუმრობა, რადგან შენი დარბაზობის შემდგმ ბერის ნეკროლოგი ექნება დასაწერი.

თუ არ დაგეშლია და ფოთში შეხვალ, ფრთხილად იყავ, ვაი თუ მარაშიძეს მისი გაძვალტ-გებული მუშა ეგონა და გეცნოს. როგორ „ზარატუსტრას“ ფრთხილად, თორემ ჩაივრე ულუბს მართალია ფოთში, ჩემო სულის კოლოფი დევირ საქმე გვენება, მაგრამ ბერსაც ნუ მოიკლი, შემაყვე გუერისისკენ; გამაიათე მალთაყვა-გარგოლდოს, მერმეთ

ფრ-ხილათ იყავი, არ დადებტრო ტელემაკ გუერისის გახურ-დნულ თავს, ან და „ზურაჩინ“ სტუდენტი ვანაყ, დახეხულ ტინის. ერთდ მეტადრე ვანოს, თარემ ის ძრეველსა გამოეშეკეკა ცაიცა, შენ კი არა, ღვიძლის დანდობა არ იცის, ღვიძლის... სუფსაში ნავის მაგიერ ჩაქები მატრებულში და ჩაბრძანდი ნათუმში. მაგრამ სჯობს თავი დანებო, ენდ ჩემს ტკლარას, იქ უშენოდაც კი ხანია სისაფლია. თუ არ დაგეშლია და ეს ტუმბები, ცოცხლებს ბერის ვერ ნახავ, ჩხიკვიძის შიშით მიმალულები—მობრძანდი სხვადასხვაზე, იქ მეთერ დაგინებდებან, შემოგვიტყვენ მტრებთან, გვეცენიან, რომ იმთაც საიტიოს დრამა ფულს ახდევინებენ და რადგან ფული არაივინ ჩაყოლა საწინდრათ გებდები და გვირგვინები მივაქეთ—მაგრამ ვე არაფერია—პრისეს ვერ მოუშენო; დმერთმა შეარგოს ტყვიანოს.

ნუ დაღონდები ჩემი სულის კოროპინა, ჩემო ხოლმე—მართალია ბათუმში ვერაფრის ნახე საბილოს, მაგრამ სამ-გიორგი ყველა გირჩევის გაწაწო გუერისისკენ, მაგრამ მოტრუდები ჩემო ძაშია, გურკა ცაიცა, შენ მას ვერის დაალოლებ, ის ნაწრთობია, მან ბვერ კანს და ხოლმეა გაუძლო და დღესაც უძლებს. შენ რას დაავებ ჩემო ბიძია იმ კტობეს, სადაც მძანი დუმბამენი დიხანდენ, შენ რას უნახ იმ ქვეყანას, ვინც კრლოვ-ტოლშჩიკოვ-როლოვის გაუძლო და დღესაც უძლებს, მაგრამ ვიქ დიხან არ გეტყვი, წადი ნახე, გაეცანი, სითითად გადკაცე... შენ მიჰკლავ თუ შენ მოგვაცენ, მე იმისთვის არ დაღონდ. მოლოდ არიდე, ახლად გათავებულ „გაგალაგებულ“ პლატონ ბერიძეს და მის სანიტარულ რეჩის ხეტიოს. ასე ჩემო ხოლმეაჯან.

დავუთქობი მარად შენი მისეიყარულე აყეი.

ს ი მ ე ლ რ ა .

დე, ჩემ ქოხსა ქარიშხალიმა გიდალმეგრიფოს სახურავი, დაუნგრეოს კარ—კედლები,—მიავენოს საქმე ავი. საირცელეო დღეა-მშობელს, როს სიზმარში ვყავდე შვილი, გვერდითი მჯლომბი, მოლოდრეს, არა ისე დაღვრეობი, ნანგრევებ ქვეშ ანობაროს სასიკვლილოთ საწყალოს სული, არ აღირსოს ჩემი ნახევა, ჩემით ტკობია სინიარული.

დე, ჩემ ცაზე ცხოვრებისა სინიარული მზე არ სჩანდეს და მთოვარე, ვარსკლავთ კრება იმების ველს შუქს არ ფენდენ, ჩემს გიომეო ბნელეთის ძე თვისიუღლად თარემობდეს; შავინარჯებთ, გავიმარჯვებთ! შმაგით თავზე დამძახოდეს, გზა ეკლებით მოკარგული სვედას სვედას უმატებდეს, და დემონი ჩემს ტანჯვებზე გულიანათ ხარხაროდეს;

დღე, ზღვაზედა ცხოვრებისა ჩემს ნაეს ანძა უტყდებოდეს, მხოლოდ მე კი-მხნე-ჯომარდას ხელში მაგრად ხოფი მქონდეს, და ბოღაზი ჩემი ნავის არ მოსჩანდეს, არც ჩნდებოდეს; არ შედრკება ჩემი გული, ხმაღს ქარქაშში არ ჩავიგებ და მეტბროლის შესაფერად სასიკვდილოდ თავს დავიდებ! არ ვიტრებ, არ ვიკვნესებ, ცრემლი ვაე-კაცს არ შემშვენი და რაც ვწყველო ჩემი ბედი, ჩემ ცხოვრებას არ უშველის, თუ რომ ჩემებრ დაჩაგრულთა ძალას ძალა არ ვახმარე, ჩემი მოძმე, ჩემებრ მონა, მომავალით არ ვახარე. მრწამს, მრწამს მალე განთიადი დღის სინათლეს გვაძენოვს ახლოს, მაშ, მაშვარალო მედგრათ, მედგრათ, რომ ცხოვრება გავგენახლოს!

ს. ქურიძე.

დ ე პ ე შ ი ა ი.

(უახსელოს სააგენტო)

ნიკოთი. ქვიანის მღვდელმა, მამა თეოდანემ, გასული წლის დრამა არ მიიღო და რადგან მთავრობამ ძალიდ მიადებია, ქველ-მოქმედებას მიმართა: ეს „ძალიდ“ მინაღები ფულუები ერთბაშათ ქვიანის სამკითხველოს შესწირა და ამით იმისი საქმე ძლიერ წინ წასწია. ამბობენ: პატივ-ცემული მღვდელი წელსაც იმ ქველ მოქმედებას განიმეორებსო.

იქიდანვე. შესადგურე კირილე ქანქარიძე სროლაში ვარჯიშობს. ამ დღეებში ვარჯიშობის დროს შემოამარცხდა ერთი თავისი ამხანაგი. ამის გამო სადგურის ყველა მოსამსახურებში ძლიერ გლოვა არის.

იქიდანვე. ვანო ქვშარიტ-კავშირამეს კირილესთან უთანხმოების შემდეგ, ტაღმაჩევის ლანჩხუთში ყოფნის დროს აღებული კეთილ სამედიცინოს მოწოზა აღმოაჩნდა. ეს ნიშანი უმეტი მალვის (თუ ფრთხილად შენახვის) გამო ძლიერ დაზიანებულა.

იქიდანვე. ძიძიგური, სკუნჩად არის.

იქიდანვე. ცნობილი ლიტერატორი ტ. ართმელაძე საზაფხულოდ ჩამოვიდა. ამბობენ ორ თვეს დედათა მონასტერში გაატარებსო.

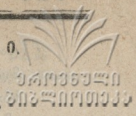
მესტვირული.

(ძველ სენაკის ბანკის გამგეობისა და მის მოიჯარადრე ვაჭრების სავალისშობლ)

ერთი წელია მას აქეთ, რაც სტვირის ავად ხელია, კუთხეში მივადე, რამეთუ მასალა გამომელია. მაგრამ დღეს ისევ დამჭირდა ეს ჩემი გულა ძველია, ზედ შინდა ჩავალიდინო ორიოდ სიტყვა მწველია... მსურს რომ შევემყო ხმა ტკბილად ამხანაგობა ჩვენია, რადგანაც იმათ პირობას კული რამ გამოჩენია.

დამედარან, ერთად მოყრილან, ეგ ჩემი ბანკის გმირები, დავიწყებით რაც ქონდათ ხალხისგან დანაპირები... გვერდში მოუსხამთ ვაჭრები უძლომი წურბლის პირები, და მათ გადასცეს იჯარით ფარდული, ვინა ფულუები: და უთბრეს ვაჭრებს: თქვენ თალეთ და წელში ბანკის „აღუმაოშ“

არ ვაამბილოდ მხოლოა კი,
პირობა გქონდეთ ჩუმოა...
პარკი იყიდეთ, როგორც გსურთ
და გასკრას თქვენმა გულშია,
არ-კი გაიგოს ეს საქმე
ხალხიდან მავნე ყურმოა;

უღღოთ გამოაქეილი
—ძველი სენაის ვაჭრები,
საქმეს შეუდგენ ერთგულათ
იციან ესე დარგები...
შემოიტანეს სოფლიდან
ნატანჯ-ნადავი პარკები,
წინ შეხედენ კულის ლაქუცით
მოიჯარადრე ვაჭრები,
ერთი ათს აძლევს,
მეორე, ათი შაურით მეტია,
მესამე თერთმეტს ასრულებს,
ეს გერასიმე ტეტია,
სამივე ამხანაგია,
სამივე ფულისხეცია,
წონისა მოტყუებაში
ქება არ უნდა, მეტია.

ხალხმა რაღა ქნას, რომ ნახას
ბანკი ვაჭრებზე ვიდებული,
შორს წასვლას ისევ არჩიეს
აქა დარჩენა ვენბული,
ვაჭრებმა ხელში ჩაივდეს
ხალხისგან შემოღებული,
წონაშიც ბევრი ივარგეს
და ფასიც ბევრათ კლებული.

ძმაო ეშმაკო, შენა ვახოვ
მოხედო ჩვენსა ქირებსა,
და დაუარო მათრახით
ხალხისა ვამაფორებსა,
სათითოულოდ უშუშხო
პირველად ბანკის გმირებსა,
მერმე მიყევი ჩარჩ ვაჭრებს
სულთია დანამციკრებსა
რამოდენიმე კაცია,
ვაგლახათ ლესენ კბილებსა,
დახალსა ლობეს ექებენ
ჯიბისა გამათბილებსა ..
ამათ ვადაქარ მათრახი,
გაფიკებ შენსა შვილებსა.
ამათი ზურგი აიტანს
არა ერთს და ორ წყვილებსა.
ნახურისპირელი.

ვერ გავძექცი, არ იქნა
ამ ოხერ ბედის წერასა,
მთელი დღე ოფელში ვიხარევი
მაინც ვერ გავთი ვერასა,
სჯოხმა ისევ სტვირსა მივმართო,
ჩაფებრო ჩემბურთათა,
გულში ჩახოვას სჯოხია
დაესძახო ძველებურათა.
ან და კი ძალიძვს გაფიქმდე
და არ ვამდერო სტვირია?
ქვეყანა დალაგებულა,
ძილისპირები სტვირია,
გლეხები მორიგებინ
ბატონებს მათა და პარხედა,
კურტნიო უზიდენ ნახევარ
ღალას, ბედელის კარხედა,
„ლაქიათ“ გარდაქევიან
მუშეები ხაზენებსა,
ოლონდ დასტოვონ ალაგზე
ღამეც არ დაიძინებსა
სულიერ მამებს ცხოვარნი
ისევა დაუბრუნესა,
მატულს კრეკენ, მსუქან ზურგებზე
ავარჯი შებენ კბილებსა.
ერთობის ასის თაყვანსა
კისერზე ჯაქვი ჰკიდაა:
სამართალი და სინდისი
გროშებზე გაუყილია.
ზოგნი მწერლებათ შემგვარაღან
ენა ქარტალი გმირები,
გუშინდელ ამხანაგებსა
დღეს მათგანჰქევიათ ვირები,
ნათელი რაზმი გაშავდა,
შავი ზომ მაინც შავია,
გუშინ რომ მტრებსა ებრძოდა
დღეს მისი შოურავია ..
მასწავლებლებიც დაქანდენ
უსაქმოთ დაყილომბენ,
ბევრ მშვიდობიან ოჯახებს
უკულმა ატრიალებენ.
გზგაუკით გარდიქენ
სოფლისა ბიჭ-ბუჭებო,
დობრწიან კარისკარხედა
ვით უმწყესური თხეზიო.
უბრალო ნაცვალ ყარაულს
თავი რაღაცა გონია,
კახკ სტრავები მავათზე
სანატრი მოსაგონია.
ცნობილი ავაზაკები
საქმეს უდგიან თავშია,

და მართალი რომ წამოგტყეს მჯილი მოგელის ყმაშია. ხმას აბინე იღებს წინაღმდეგ, კმაყოფილია ყველაო, მტრებს უხვად მოსდით საქალი, გაისმის ორაველოა. ამ დროში ვიღას რათ უნდა, სტივრზე სიმართლის მერაო ჩაუნუმდე მიჯობს, არ მინდა ამიტყდეს ხათაბელაო.

შხანკოლა.

ხონის რამე-რუმა.

წარმოიდგინეთ წარმოდგენელი გუშინ წინ, ჩემთვის სრულიად მოულოდნელად, ხონში გამომედიხი. დალაზეროს, ლხავის მპრობელმა! რა მინდაც აქ, ანგელოზთა სივანეში, ყყოფილიყვ იქ სადაც ვშობილვარ, ვავზრდილვარ. მარა ვიღებ რა მხედველობაში, ა) რომ დღეს პოლიტიკური ნომენტი ხელს არ უწყობს შეურჩებლობას. ბ) რომ ძალნი ჩემნი დაქსასულ არიან. გ) რომ ხონიც, ასე თუ ისე, საინტერესო დაბაა,—მეც ვურვიდები ჩემს მდგომარეობას და მოვალეთ ვრაცხ ჩემს თავს, ვა ვენა აქაურობას.—დაბა, რეზოლიუციაა ასეთი და მეც სისრულეში უნდა მოვიყვანო. დავიწყე ბაზარ-ბაზარ ხეტიალი. ვხედავ ერთი ხანში შესული გვამი მოზრძანდება; გულზე კილი ინსპ. მაენიკოვის სურათი და ლეიციკის „კურსი“. ლოკოურის სენით დაეცკენი, რომ ეს გვამი მასწავლებელი იყო და მასთან თანამედროვე პედაგოგის უქანასენე სიტყვით გულს დაკონებული. თან ეს გული რაღაცზე სწრხბდა, ჩიოდა. ვაცნობა მოვიდნომე. წარუდემე, წარმომიდგა.

— „ალექსანდრე მაქარაძე გახლავართ!“ მომახალა. მეც მივებასუბე.

— „ყმაწვილო, წარმოიდგინეთ ჩემი ტრაგიზმი, აი რაშია საქმე. გახეთებში დამიწერეს, ვითომ ქართულს ვივწყებდე ბავშვებს და რუსულს ვაყარებდე. ტყვილია, არ დიჯეროთ! მინდა უარყო ესა, მარა როგორ აღარ ვიცი: თუ ესთქვი კი ვასწავლი ქართულსთქვა,—დირექცია და მთავრობა დამემტერება, თუ დავადასტებს კორეპონდენტის ცნობა, მაშინ ხალხი მიბღერეს. რა ვქნა არ ვიცი, საშინელ მდგომარეობაში ვარ“..

ასეთი მუსიათვი გამიბა ამ გვამმა, მარა რაკი შევატყე, რომ გლახაკიაშვილივით სიტყვას ბოლოს ვერ მისცემდა, მე ვუსამძიმრე და გავშორდი. ვავიხვდე, რამდენიმე ქალბატონი, თავს შანტელერის შლიაპებით, სადაც მიიჩქარებიან. უცებ ერთმა მათგანმა ყურადღება მომაპყრო და ჩამილაპარაკა:

—ყმაწვილო, აქედან ერთი ფრიად დაფრიად ნაკოფიერი პედაგოგი ვადაყვით.. ჩვენ წყვეტილებით ინსპექტორ გემელმანზე, რომლის შესახებ ანან წინეთ „ფონში“ და „დრობაში“ რაღაც ჰორებს სწერდენ.. ქართული ინსა, პოლიტიკაო და სხვა.. ვავიგებდი ალბათ.. იგი ვადაყვით და პატივისცემ სადილს ვუვეუთებთ—მივიღეთ მონაწილობა.

მე, რასაკვირველია, დავებთანმე და ერთი ლოყანი ქანქარი ვიშვოლებე. იმათაც ვაგშობარდი, გულში კი ესთქვი: მაჩქევი ძალნო ბუნებისანო! რიიი აიხსნება ის, რომ ქალთა გული ყოველთვის ღოზიბერება ტანჯულთა და დენილთ ამა ქვეყნისა. მოვიგონე გემელმანის წინა მთადილე სოლოვისკი, რომელსაც კი ვაყოლა ქალბატონები ყავდათაყვა ნისმცემლებათ.. და განვაგრძე ხეტიალი.

ვავიხვდე, რამდენიმე ბავშვი ისე პორატკობენ, რო ვეაშებთ. გამოირკვა, რომ ინსპექტორ მამაღაძეს დაებარებია არ დადგების დაწესების: ღოზპარაკეთ მუდამ რუსულათ, ქართული ისედაც იკით და ისე გეცოდინებათ რუსული, როგორც ჩვენმა მარინეს სასწავლებლის ბავშვებამო.. და ბავშვებიც გულ მოდღინეთ ასრულებდენ ამ მამაშვილორ დაირიგებას.

მივლივარ—ხვებდავ რას ხვებდავ. შერენგა მასწავლებლებმა, ბრწყინანეს ყითელი ფოლაქები, ბრჭყვიანებს კაკარდები.. კინლამ თვალნი დამიფუს სხივთა ტყორცნამ.. დასწყველოს აღახმა! რა უზებლურ ფეხზე ავდექე ყველგან მასწავლებლები და მასწავლებლები! ამოვივარა მაგათი სახსენებელი, ნუ თუ სხვა არავინაა ხონში?

აი ავერ ერთი ჩაკოლოტებელი ყმაწვილი მოვორავს, საანგაროშო ჩოთქებით დატვირთული. მაღლომა ღმერთს, ეს მაინც არ იქნება მასწავლებლი.

— ნება მიბოძეთ ვაგეცნოთ,—დაიწყო მან: ვახლავარ ვაქარი—მეტარან-მეღოშე იასონ პავლიჩ ჩენკელი—ანუ პილატე. ერთ დროს მასწავლებელი ვიყავი, ესლა კი.. დასაწყველოს ვეშაბა, კედევ მასწავლებელი, წამოვისახე და ვავიქეკი. მესმის, იძახის ვაქი! ესლა რჩენებს ვამბობ, სენატორებს ვესალამები ვაჭრების სახელით... წყეულია მასწავლებლობა.. წაველ დასაძინებლათ. თუ ხვალაც აქ ვავიღვიძე, ალბათ სხვებსაც ვავიცნობ... ესლა კი მშვიდობით.

ქავშ-ქავშა ეშმაკი.

შ ი რ ა დ ა .

ერთი პატარა დაბა,
ქუთაისს ქვემოთ მდებარე,
დაბებში უპირველესი,
ხალხი ასხია მგზნებარე,
უზომო რამე ტრაბახი
თავისა თვისის მჭებარე,
განმანათლებელ ჩარალდნის
სიმრავლით აღმამთებარე.
თანაც გამძრობი ტყავისა,
თუ ვნდევ ჩამოვბარე,
ინტელიგენტის ბევრი ყავს
ცარიელ სიტყვით მყფფარე,
რამოდენიმე ეკიმი
არა ღრიგო მფფარე.

აი, ეს დაბა გასქერით
ორ თანასწორე ნაწილათ,
თუ სიზარბაც არა გქირათ,
მას მოახერხებთ ადვილათ.
ფეხები ძალღებს მიუგდეთ,
კიდევ გყოფათ სადილათ
თავი კი შემოინახეთ,
გამოვადგება ნამდვილათ.
მეორე სიტყვა, მყარალია,
შეზღუდულ სურნელოვანი...
(ოღეს თქვენ მასა ესმავსოთ,
მოყვისთა შეჰქენან გლოვანი.)
დასტრიალებენ ყვავენბი,
სგავთა და ყორანთ გროვანი,
ან თუ შშიერი ძალღებბი,
ტურათ და მგელთა ხროვანი,
სიმღერა ისმის იმათგან
გამარჯვებული ხმოვანი.

გაჰკვეთეთ ესე საგანიც
გაჰკვეთეთ თანასწორათა,
ამოირჩიეთ პირველი,
ოღეს იხილოთ ორაათ.
დე ისევ დარჩენს მეორე
მინდორში სადღებ მძირათა,
დამშეულ მტაცებლებისა
გასამღებ მოსაყორათა.
მესამე სიტყვა, მხარეა
სამშობლოისა ჩვენისა,
მფივისა წყლების, მწყურების,
სიოხებით გამოშენისა...
ტურფა, კველსურ, ლაშახი,
გამოუთქმელი ვენისა,
ხალხი ლობიოს მოყვარე
სიღინჯის გამოშენისა,
ღვთისა მშოსავი, მლოცველი
მავედრებელი ზენისა,
ლაპარაკშიგან, სიოხებით

მომხმარებელი „ქვე“ ნისა
დიდი არა აქვს მანძილი
კორტოხზე ვაღმოდგენისა.
უნდა გაიქრას ვე მხარე,
გაიქრას უზოგველთა ..
მაშ ხელი კალმსი გაუსვით
როგორც გჩვევით ძველათ...
ბოლო არ გვირდა იმისი,
თავი გვიქირა მთელათა
შარადას იგი არგია,
მას დაუღეპით მცველათა
სამი არსების თავისგან,
თქვენ მიერე მონაკვეთისა,
გამოგორღება სახელი
ხალხისა დამაფუთისა...
ნოველით გულსი ფანცქალით
სილოხრისა შესაერთისა...
ვინაც ვერა სცნა აქამდე
მადლი არ სწყალობს ღმერთისა.

გოლო.

ნიგოროთიდან.

დიდი შრომის გამოშენმა,
ჩვენში დიდათ ნამსახურმა,
აწ სხვა შრომა განიძრახა
სმოტირტილმა ძიძიგურმა.
მკლავის ძალა გაისინჯა,
არ დაზოგა ღონე სულა,
და სტრაენიკის მოწოდება
ჩინებულათ შესარულათ:
დეძგერა ვითა ლომი,
ვინმე შევირღს, მგალობლმწვილს...
და იგი ღღე დააცუნა,
რასაც ქორი უზამს წიწილს.
თუმც სტრაენიკი ასრულგბდა,
მის ბრძანებას ყოველ წამში,
მავრამ იმას როგორ აცლის!!!
თვითვე ადღებს ნაობაში.
მამსახლისმა რა ნახა
თვის აღაღზე სმოტირტილო,
ის „ტყვე იხსნა“ და ძიძიგურს
შეუყენა ოკმი ვრცელი.

ამას წინეთ თუმცა „გლეხბა“
 ძლიერ აქო ძიხიგური,
 მაგრამ ახლა საჭიროა
 გახდეს ბეჭეტ შენახური.

— ი.

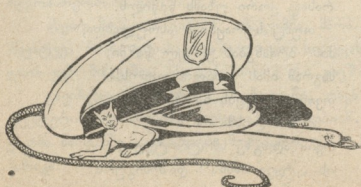
დ ვ ჰ უ მ ბ ი .

თელავი. მ. მის, ვისაც ჯერ არს, მიუღია ცნობები „ახალი“ ავენტებისაგან, რომ „მათრახის“ კორესპონდენტები თელავის ჯურღმულეებში იმალე-ბიანო. მოახდინეს „აბლაფი.“ დაიჭირეს ონისე, ვაზეუგის ავენტა, დიაკანი და ყველასაგან ცნობილ მალამალა (უკანასკნელმა თუმცა წერა-კითხვა არ იცის, მაგრამ მოწინავე წერილებს მაინც ახერხებს), დამნაშავენი იმ დღესვე გაანთავისუფლეს, რამაც დიდად დააღონა კოლა ფერშალი, ყაზოა და ჩიქინა, უფრო კი კლასნი დაშები.

იქიდანვე. ამავე დღეს თათუზოვებმა და მათმა ავან ჩაენებმა აფიცრეს ერთგული მოღვაწეობისათვის სადღიო ვაუმართეს. იქიდან დაბრუნების დროს, რადგანაც ზოგიერთები მშვიდრები დარჩომილიყვნენ, ნოინდომეს ერთი აფიცრის. მაგრამ ხალხმა არ დაანება, დაჭრილი სფილისში ვაგზავნეს მოსარჩენათ.

იქიდანვე. მომავალ კვირაში, ყველასაგან ცნობილი სტუდენტო პანოვი, ახალ რემონტიან კლუბში, წაიკითხავს ლიქციას, თუ როგორ უნდა მოეწყოს ბულვარდზე. . . . . რომ კორესპონდენტებმა ვერ გაიგონ იგი.

იქიდანვე როგორც ვაგივთ, ოთხ მოძღვარს განუბრახავს თავის სამწყსო ვადიტიანოს რევაზასთან, თუ იგი კარტის თამაშსაც მოუწყობს მათ. მიხაკოც დაპირებიათ, რომ თავის გრამაფონსაც იქ ჩამოიტანს.

წერილი სოსუმ დებს

ძმო ეშმაკ! ვეკოლნა ნეტა რისთვის მოგვიძულეთ? ვიცი თ მოცლა არ გექნება მიტოვაც არ გეინახულეთ, მაგრამ ახლა ნუ ვაგვეწრავთ, თხოვნა ავი შეგვისრულეთ, ერთობ დიდი საჭირო ხართ, სხვა დროს როდის მოგატყულებთ,

ბულვარში ნუ გაჩერდებით, ბაზრისაკენ გამოსწიეთ არ წარმოგსცდეთ ეშმაკობა ისე გულში ჩაიტვით, იქა ნახათ, მაწანწალებს“ და მათრახით შეუტვით, რაცა შესძლოთ გაუსწორდით სხვა ნისილ დაუტვით.

იქვე გვაყვს სამი კაცი ჯოჯოხეთში წასაყვანი: ერთი დიდი . . . . . და მეორე მიკიტანი, მესამე კი ხარაზია სანაქებო ხულოვანი და ამთავ მოუხდება რომ აუწყეთ ზურგის კანი.

ნოქებშიაც ურევია ერთი ორი სანაქებო, უთხარ: ასეთ სისაძაგლეს რათ ჩიღხარათ ბატონებო სანამ რიგზე არ დაცოცხო თავი კი არ დაწებო... მერმე თქვენი ნება იყოს, რაც ისურვო, რაც ინებო.

როცა მოჩრე ამა საქმებს ნესტორასაც ვაუბრე, უთხარი რო კუკა ნახოს, თორცე გახდეს გულ მწუხარე, მათრახისგან შენახურსა დაუბნელდეს მზე და მთვარე სიტკობება წუთიერი, ვადაექცეს ვით ძირმწარე.

სოსუმელი კრახინა.

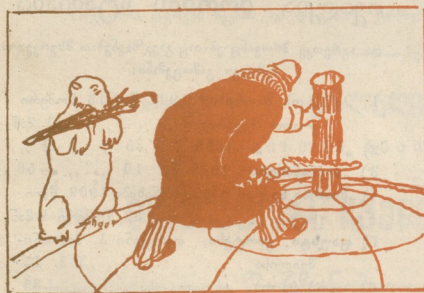

მას შემდეგ, რაც კოპენჰაგენის უნივერსიტეტში ჩრდილოეთი პოლიუსის გენიოსი-ალმოშენელი უკუი საპატია წყრით დანიშნა, მან მისი საბუთების შემოწმება გადასწყვიტა. ჩვენ შეძლება გვეძლევა აქ, პირველად სიტყვა-სიტყვით გამოვამკვეთოთ ორიგინალური მოხსენება დიდი მკვლევარისა.

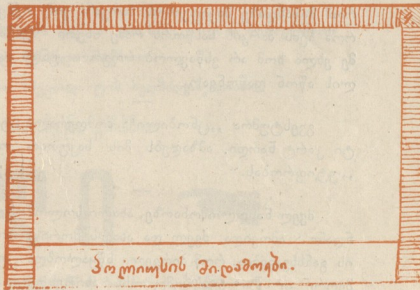
შვიტბერგენის ჩრდილოეთით ჯვარედინი გზაა. მე მარჯვნივ გავყვევი, გზის მიმდინებლის თანახმად.

ამიტომ მე ვცადე პოლიუსის დამარცხება. თანაც საბედნიეროთ პატარა ხერხი აღმომაჩნდა. მოვხერხე ჩრდილო პოლიუსის წვერი. ეს საქმე ავიღე დიდი გამოცდა, რადგან ის წმინდა შოკოლადისა იყო. გავხიე ქაღალდში და წამოვიღე.

— ერთ მშვენიერ დღეს, მე ვუთხარი ჩემ კოლს: «დღეს საღილით ნუ მიციდი, მიტომ რომ მე მინდა კოტათი ჩრდილოეთი პოლიუსისკენ გავიარო». — «მართლა? მაშ გეთაყვა არ დაივიწყო შენი სახამთრო წამოსასამის წაღება», მიპასუხა მან. მე ჩავიცვი ჩემი ქურქი, დავიხურე ქუდი და გარეთ გამოვედი.

პოლიუსის შიდაშობი.

ჩქარა მივადწიე პოლიუსსაც. მე ის ფორტოგრაფიულად გადავიღე და ამასთანავე ვადგენ უმაღლეს სენატის წინაშე. სამწუხაროდ მასზე ვერაფერს დინახეთ, რადგან პოლიუსი ისეთი გიჟური სიჩქარით ტრიალებს, რომ ვერც ერთი მსწრაფლ გადაღებში აშხარატი ვერ დეწევა მას.

ჭირფასი განძი სახლში კომოლზე შემოვიღევი. საუბედროთ, ჩემი პატარა ვაჟი ტკბილეულობის დიდი მოყვარულია. მან შესცამა ჩრდილო პოლიუსი. ამის შემდეგ ის ისე ძლიერ გაიციღნთა ანდამატის ძალით, რომ არც ერთ გემში მისი ჩაყენა არ შეიძლება. ეს რომ ასე არ იყოს, დიდის სიამოვნებით წარმოვადგენდი კოპენჰაგენის უნივერსიტეტის წინაშე ამ ბავშვს, როგორც ფრიად დიდ მნიშვნელოვან სამუთს.

ო ს უ რ გ ე თ ი .

(პროფიტელის ამონაცემი.)

ხმება: ახალ ქალაქის პრის. ზაეს პასუხის გება-ში აძლევენ მოქალაქეებისადმი ზრდლოობიანად მოპკრობისათვისო. ახია მასზე.

პარკის საშრობ ყაზარმებში შეუღდენ დახრჩობას. მუშაობა იწყება ვათენებისას ე. ო. ოთხ საათზე და თავდება დაღამებისას ე ო. ცხრა საათზე ამ დროში ახრჩობენ როგორც პარკის ქიებს, ისე იქ მომუშავე მუშებს; მათ შორის ცამეტ თოთხმეტ წლიისანიც ურევია.

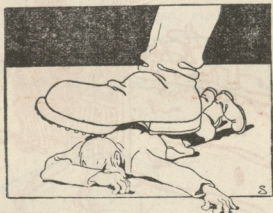
აფთიაქარი ვისილი ამბობს: ვინ გამიბედავს, რომ მახანდაზე მაყიდენოს პარკი?! ვინ იქნება ის რომ ჩემს პარკის სასწორს რამე ისეთი შესწამოს?! მე ეხლა ხომ არ ვსწავლობ როგორ უნდა საქონლის აწონ დაწონვაო.

გვესტუმრა „სნობლი“ მომღერალი სტუდენტი კარტ ნარდი. ამხალდებს მის საკუთარ ოპერას „უტაფერობას“.

ძველ ნასოლომონარზე, ახალი სოლომონ „წმიდანიან“ ამოვიდა. ძველ და ახალ შორის, მხოლოდ ის განსხვავებაა, რომ პირველი სწავლობდა უფროსს, მეორე კი სწავლობს უმცროსს. ახირებულთა სწორეთ ეს ხალხი, რომ არაფერი არ დაურჩება შეუტყობელი!

მიუხედავთ იმისა, რომ ბოქაული კუხალეი-შვილი პასუხის გებაში მიცემული — ის მიწიკ შეურყვევლად სდგას თავის პოსტზე, ეს, ალბად, იმიტომ, რომ ფოთში ჩადენილ ცოდვებისთვის ყოფილა მიცემული პასუხის გებაში და არა აქაურში.

გამწარბელი.

ლანჩხუთის სამოსამართლო სამმართველოს წერილი ეშმაკისადმი.

წაიკითხავდი, ძამიავ, მზა გამიერცულეს ცუდი: მთელ საქმეებით დავიწვი, ვითომ, ლანჩხუთის სულიო.

ში ,,სახალხო ვაზთმაცხარებში“ ვილაკას დაუწერია, ან კვეა ლალატობს საბრალოს, ან ვილაკ ჩემი მტერია. ვისზედ ამბობდელი: სტყუისტიკო ლმერთმა მამორას დაწვათქო, ასეთ ცრუ კორესპონდენტებს უნდათ ზურგისა აწვათქო.

შახეკლოა.

Advertisement for 'Nallemiu' featuring a dog and text in Georgian and Russian: 'გელგხია აქსინაეობა', '„ნახალი“', 'Историческое изображение', '„Nallemiu“', '1888-1900'.

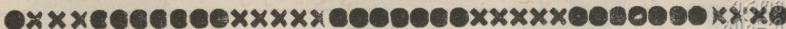
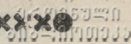
ამ ვტიკტით იღიდება ჩვენი ღვინო ყველა ს. ბაკალინო მალაზიებში, სასმელის ღუქანში, ტრაქტორებში და სასტუმროებში. 10 ბოლოს ზვიით უჯახნით ვუშვარვის საწე-ბიდან ჩვენი ხარჯით მხოლოდ თფლისში. По такому этикету продается наше вино во всех бакалейных магазинах и пятиных заведений. Выше 10 бут. доставляется нашим по-водомъ въ Тифлисъ. უშვარვის საწეაზბდან ღვინო დაეთმობათ შე-ფვ ვასებში: № 1 — 20 კ. 16 „ — 8 p. 80 f. № 2 — 25 კ. 16 „ — 3 p. 10 k. № 3 — 35 კ. 16 „ — 5 p. № 4 — 50 კ. 16 „ — 7 p. Адресъ: Тифлисъ, мухрская ул. д № 81 Михаилу Николаевичу Кодолаву. 0—5

ვიდებთ „ შრომის “ სტამბაში

და აგრეთვე შრომინებშიც გავსაყვებთ მსურველთ შემდეგი გამოცემანი:

- 1) ეშმაკის მათრბა“ 1907 წ. 13 ნომერი ერთათ შეკერილი . . . . . 1 მან.
2) „ 1908 წ. 35 „ „ 2 „
3) „ღმინახები“ 1909 წ. 10 „ „ — 50 კ.
4) „მათრბ სალაზა.“ ღ ამინახები 1909 წლი-სა . . . . . 33 ნომერი 2 მან.
5) ფაუბტი. გოტესი, თარგმანი პ. მიტიანი-შვილისა . . . . . 1 მ. 15 კ.
6) კოპერაკია. კანდელაკისა . . . . . — 35 კ.
7) ქახტინე. დრამა 4 მოქ ნინოშვილისა, გადმოკეთებული ირეთლისა . . . . . 20 კ.

მსურველს შეუძლია ფ ღლის მაჯავრათ ღიდვ-ბული ფოსტის მარკები გამოგზავნოს. ადრესი: Тифлисъ Типографія Шрома Василю Болквалдзе.

მადნეულის, ხილეულის და საქურნალო წელის

ქ ა რ ხ ა ნ ა

მ. ლალიძის და ამხ-სა

თფილისი, გოლოვინის პრისპ. № 6 ტელეფონი № 411.

ჩვენი ქარხნის წყლები

მზადდება მხოლოდ ბუნებრივ, ქიმიურად დაწმენდილ, ხილას წყნით და საუკეთესო ხილეულის შარბითი გამოსხილის წყლითა და წმინდა შაქრით.

წელი მზადდება გაუმჯობესებულ "ეკუმიოთ" მანქანებით სპეციალისტის ხელმძღვანელობით.

მუშტარი ადვილად დარწმუნდება, რომ ჩვენი ქარხნის

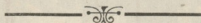
წყალი

● ✕ მშვენიერი გემოსი და სუნელებიანა, ✕ ●

და თფილისის სამკურნალო განუყოფლების ანალიზითაც

მიხი კარგი ღირსება დაჯილდოებულა

ამიტომც ჟანმკელობის ტულისაუვის ეს ქარხნა ურჩევს ბბ. მომხმარებელთ, უკრადება მაქციონ რადგან ზოგაერთი ვაჭრები ჩვენის სახელით სხვა ქარხნების უფრო იაფსა და მიმცაგებულ წყლს ასაძებენ.

მოითხოვეთ ეველგან მ. ლალიძის და ამხანაგობის წყალი

და ამახთან მიამცით ყუკადლეაა

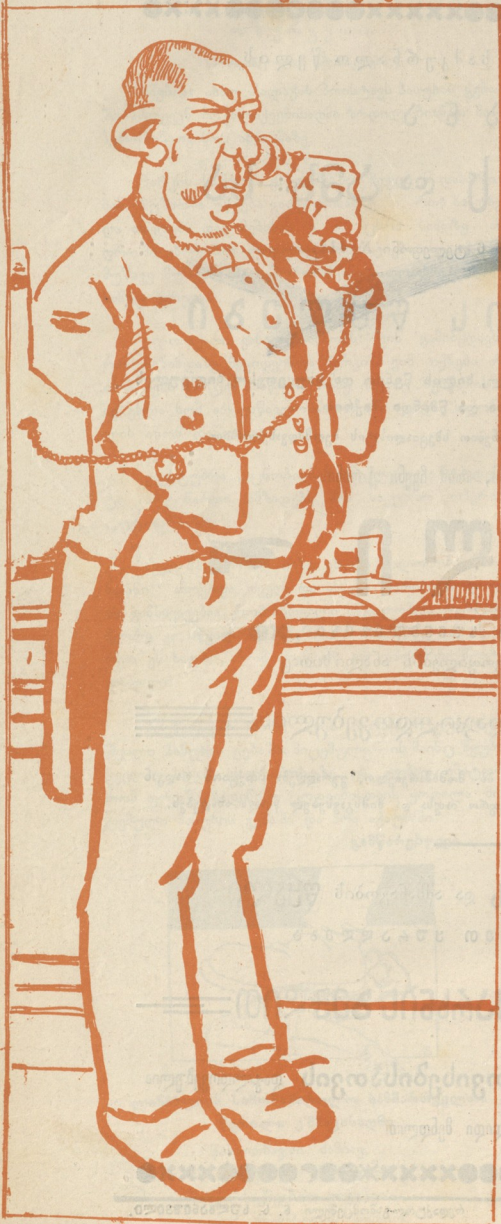
თავსაცოზს ჩვენი ქარხნის გეჭლით

ქარხნა ხილეული წყლით წარჩინებულ თვისებისათვის დაჯილდოებულა

ოქროს და ვერცხლის დიდი მენდლით

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԳՐԱԳԻՏՈՒՄ
Հանրային հրատարակչություն

Ոչնչ որ զանազան պարտաւորութիւններ զանազան շահերով:

Ոչնչ որ զանազան զնայնիկն ինչպէս զնայնիկն: